

شیما بادکوبه هزاوه
کارشناس بودجه
بیمه سلامت استان مرکزی

از پرداخت هزینه تا خرید هوشمند سلامت

هفته بیمه سلامت فرصتی برای بازاندیشی در جایگاه بیمه‌های پایه و نقش آنها در آینده نظام سلامت کشور است؛ فرصتی برای طرح این پرسش که آیا بیمه سلامت صرفاً باید بخشی از هزینه خدمات را پرداخت کند یا می‌تواند با هدایت هوشمندانه منابع محدود به سمت خدمات ضروری، اثربخش و عادلانه، نقش فعال‌تری در ارتقای سلامت جامعه ایفا کند؟پاسخ به این پرسش، نگاه ما را از مفهوم سنتی «بیمه‌گری» به سمت رویکردی مهم‌تر یعنی «خرید راهبردی خدمات سلامت» سوق می‌دهد؛ رویکردی که در آن بیمه‌گر صرفاً پرداخت‌کننده هزینه نیست، بلکه درباره اینکه چه خدمتی، برای چه فردی، در چه سطحی، با چه کیفیتی و با چه پیامدی خریداری شود، نقش فعال و مبتنی بر شواهد دارد.خرید راهبردی مفهومی جدید در ساختار قانونی کشور نیست.

در اساسنامه سازمان بیمه سلامت ایران نیز این رویکرد در کنار اجرای برنامه پزشک خانواده، نظام ارجاع و سطح‌بندی خدمات مورد توجه قرار گرفته است. بنابراین، چالش اصلی امروز، پذیرش این مفهوم نیست؛ بلکه تبدیل آن به فرآیندی مؤثر، داده‌محور، شفاف و نتیجه‌گرا است.در الگوی سنتی، بیمه‌گر عمدتاً پس از دریافت خدمت وارد فرآیند می‌شود؛ اسناد را بررسی می‌کند و بر اساس ضوابط، هزینه خدمت را می‌پردازد. اما در خرید راهبردی، تصمیم بیمه‌گر باید پیش از پرداخت نیز شکل بگیرد؛ یعنی ضرورت خدمت، کیفیت ارائه، سطح مناسب دریافت خدمت و پیامد مورد انتظار آن مورد توجه قرار گیرد.

در این رویکرد، پرسش اصلی دیگر فقط این نیست که «چه میزان هزینه باید پرداخت شود؟» بلکه باید پرسید: «منابع بیمه‌ای برای کدام خدمت، برای کدام گروه از بیمه‌شدگان، در چه سطحی و با چه کیفیتی، بیشترین ارزش سلامت را ایجاد می‌کند؟»پاسخ به این پرسش بدون داده‌های دقیق و قابل اتکا امکان‌پذیر نیست.